

SADRŽAJ

Prvi deo

Strategije reinženjeringa (skokovitih promena) i repozicioniranja (promene pozicije) Republike Srpske i Bosne i Hercegovine	14
1. Identifikovanje problema i ograničenja sa izborom alternativnih rešenja	24
1.1. Definisanje problema	24
1.2. Definisanje promena i metodološki pristup upravljanja promenama	32
1.2.1. Upravljanje promenama	32
1.2.2. Reinženjering i dauning kao strateški pristup upravljanja skokovitim promenama	37
1.2.2.1. Promene kao način postojanja	38
1.2.2.2. Značenje, geneza i struktura promena	39
1.2.2.3. Inovacije kao najvažniji generator promena	40
1.2.2.4. Značaj prepoznavanja megatrendovskih promena	41
1.2.2.5. Značaj menadžmenta znanja i intelektualnog kapitala kao ključa uspeha reinženjeringa i repozicioniranja poslovanja	42
1.2.2.6. Uključivanje ekološkog menadžmenta u proces reinženjeringa i repozicioniranja poslovanja	43
1.3. Reinženjering poslovnih procesa	45
1.3.1. Polazne osnove reinženjeringa	45
1.3.2. Uloga teorije u procesu transformacija	49
1.3.3. Reinženjering poslovnih procesa	50
1.3.4. Ko i kada sprovodi reinženjering poslovnih procesa	52
1.3.5. Sadržaji promena	57
Radikalne promene radnih jedinica idu od funkcionalnih odseleja prema procesnim timovima	57
Poslovi se menjaju i ta promena ide od jednostavnih radnih zadataka prema višedimenzionalnom radu	58
Pripreme za posao se menjaju – od obuke prema obrazovanju, od "kako" raditi prema "zašto" raditi	59
Promena kriterijuma za procenjivanje i ocenjivanje radnog doprinosa i načina nagrađivanja zaposlenih	60
Promena kriterijuma za napredovanje zaposlenih u organizaciji	60
Promena vrednosti: od zaštitnih prema produktivnim	61
Promena menadžera se kreće od nadzornika u trenere	61
Promena od hijerarhijskih prema organizacionim strukturama	62
Uzorni rukovodioci se u toku reinženjeringa poslovnih procesa penju stazom od zapisničara prema liderima	62
2. Alternativni izbori rešenja aktualnih problema i otvorenih pitanja	64
2.1. Model rigidnog ubrzanog trošenja prirodnih resursa - bez rasta i strategije održivog razvoja	66

2.2. Model usporednog trošenja prirodnih resursa i prividnog rasta i strategije održivog razvoja	67
2.3. Model etno-građanskog demokratskog društva, savremene i otvorene tržišne privrede sa strategijama održivog razvoja	68
2.3.1. Sidra budućeg građanskog demokratskog društva i otvorene tržišne privrede sa održivim razvojem	69
2.3.2. Osnovne premise strategije građanskog demokratskog društva sa kontrolisanom otvorenom socijalno tržišnom privredom	73
2.4. Izbor modela skokovitnih promena i repozicioniranja sa sveobuhvatnim reformama	79
2.4.1. Izbor modela skokovitih promena i repozicioniranja	79
2.4.2. Istorijsko nasleđe koje determiniše sadašnjost	80
3. Problemi koji ograničavaju kreiranje održivog socijalno-ekonomskog razvoja i opstojnosti Republike Srpske i Bosne i Hercegovine	84
3.1. Negativne istorijske prepreke demokratskom ustrojstvu bosansko-hercegovačkog društva	86
3.2. Paradigme koje su uzrokovale raspradu državnih zajednica Južnih Slovena	87
3.3. Identifikovanje elemenata oporavka i održivog razvoja bosansko-hercegovačkog prostora	90
3.3.1. Ocena projekta - jedinstvena BiH	91
3.3.2. Ocena projekta – dostizanje standarda Zapadne Evrope	95
3.3.3. Ocena projekta – oponašanje vrednosti Zapadne Evrope	96
3.3.5. Ocena projekta – etnicistička država s državnom privredom ili demokratsko društvo s privatnom privredom	98
4. Identifikovanje prepreka, šansi i mogućnosti održivog društveno-ekonomskog razvoja Republike Srpske i Bosne i Hercegovine	102
4.1. Identifikovanje prepreka i šansi svetske pojave i procesa globalizacije i internacionalizacije poslovanja	102
4.1.1. Respekovanja promena izazvane svetskom pojavom i svetskim procesima globalizacije i internacionalizacije	103
4.1.1.1. Naznaka pravaca globalnih promena	103
4.1.1.2. Svetsko tržište u uslovima globalizacije	105
4.1.1.3. Međupovezanost procesa globalizacije, tranzicije i privatizacije	107
4.1.1.4. Globalni akteri procesa globalizacije i liberalizacije	108
4.1.1.5. Utičaj svetske pojave globalizacije na preduzeće	110
4.1.2. Implikacije transakcijske ekonomske paradigme	111
4.2. Pozicija Republike Srpske i Bosne i Hercegovine, u svetskim procesima globalizacije i internacionalizacije poslovanja	114

4.2.1. Polazne osnove u analizi	114
4.2.2. Istraživanje globalne ekonomije	119
4.2.2.1. Karakter globalne ekonomije	119
4.2.2.2. Osnovne karakteristike globalne ekonomije	122
4.2.2.3. Uticaj globalne ekonomije na ponašanje menadžmenta	124
4.2.2.4. Globalizacija i konkurentnost	127
4.2.3. Istraživanje sila koje oblikuju globalnu konkurentsku strategiju nacionalne privrede i preduzeća	130
4.2.3.1. Političke sile	131
4.2.3.2. Globalni trgovački sporazumi	134
4.2.3.3. Tehnološke sile	137
4.2.3.4. Socijalno-kulturne sile	141
4.2.4. Istraživanje globalnih razvojnih trendova i izazova strategijskog državnog i preduzetnog menadžmenta	143
4.3. SWOT-Analiza resursa, snage i slabosti, ograničenja i pretnji koji omogućuju obnovu i održivi razvoj Republike Srpske i Bosne i Hercegovine	145
4.3.1. Analiza snage i slabosti Republike Srpske i Bosne i Hercegovine	147
4.3.1.1. Analiza snage i slabosti u internom okruženju	148
Glavne slabosti Republike Srpske i Bosne i Hercegovine	149
Glavne snage Republike Srpske i Bosne i Hercegovine	151
Uperedna analiza glavnih snaga i glavnih slabosti RSp i BiH	153
Utvrđivanje glavnih snaga	154
Utvrđivanje glavnih slabosti	155
4.3.1.2. Identifikacija raspoloživih prirodnih resursa RSp	161
Identifikacija resursa koji omogućuju razvoj preduzetništva	162
Raspoloživi prirodni resursi	163
Raspoloživi ljudski resursi	167
4.3.1.3. SWOT analiza relevantnih faktora produktivnosti	170
Analiza ljudskih faktora	171
Analiza tehnologije i inovacija	171
Analiza infrastrukture	172
Analiza ekonomije troškova	172
Analiza makroekonomskog menadžmenta	173
Analiza institucija sistema	173
Analiza Vešingtonskog koncenzusa i koncepta razvoja	173
4.3.2. Koncept i strategije održivog razvoja RSp i BiH	175
Regionalna reintegracija kao odgovor malih i nerazvijenih na globalizaciju	175
Masovno obrazovanje – kreiranje društva znanja	176
4.4. Opasnosti koje nam prete zbog neiskoristenog znanja i nerazumevanja globalnih procesa u bližem i širem okruženju	177
4.5. Kakvo će izgledati razvijene okruženje Zapada 2050. godine?	181
4.6. Nove paradigme koje će determinisati strategiju tehnološkog razvoja preduzeća	183

4.7. Promene u sistemu funkcionisanja preduzeća	185
koje determinišu njegovu buduću strategiju društveno-ekonomskog i tehnološkog razvoja	185
4.7.1. Otvorena pitanja koja ograničavaju strateške i skokovite promene preduzeća	186
4.7.2. Preduzeće će i u budućnosti ostati preduzeće	188
4.8. Identifikovanje područja kulturno-civilizacijskih i tehnoloških promena koje determinišu buduću strategiju društveno-ekonomskog i tehnološkog razvoja preduzeća	190
	190
5. Prelaz građana Republike Srpske i Bosne i Hercegovine iz zone sumraka, beznađa i haosa ka kulturno-civilizacijskom i socijalno-ekonomskom održivom razvoju	192
5.1. Strategije prelaza od ratova ka miru	196
5.1.1. Neka od istorijskih nasleđa koja stoje na putu prelaza od rata ka miru	197
5.1.2. Nove paradigme koje omogućavaju prelaz od rata ka miru	198
5.1.3. Međunarodne obaveze koje osiguravaju prelaz od rata ka miru	200
5.2. Prelaz od neodrživog ka održivom razvoju	201
5.2.1. Nove paradigme i savremena obeležja društveno-ekonomskog rasta i razvoja	201
5.2.2. Ograničenja koja determinišu održivi socijalno-ekonomski razvoj Republike Srpske i Bosne i Hercegovine	203
5.2.3. Izbor modela kojim se obezbeđuje održivi socijalno-ekonomski razvoj Republike Srpske i Bosne i Hercegovine	206
5.3. Teorijska uporišta strategija održivog društveno-ekonomskog razvoja RSp i BiH	208
5.3.1. Implementacije preduzetničke ekonomije i operacionalizacija diverzifikacionog marketing sistema	209
5.3.2. Oslanjanje na humani kapital – inovacije i stvaralaštvo	213
5.3.3. Orijentacija na međunarodno poslovanje	215
6. Principi strategije reinženjeringa i reorganiziranja RSp i BiH, kreiranjem transparentne državne vizije, misije i ciljeva	217
6.1. Državnička vizija budućnosti RSp i BiH	217
6.1.1. Područja poželjnih strateških promena	217
6.1.2. Kreiranje efektivnog i efikasnot privrednog sistema u kojem će preduzetnici raditi prave stvari na pravi način	222
Izbor državnog modela socijalne organizacije	222
Pravni sistem	224
Sistem odgoja i obrazovanja	224
Privredni sistem, koncepcija i strategije razvoja	224
Međunarodno okruženje	225
Subjekti privrednog sistema	225
6.1.3. Elementi vizije kao razloga postojanja bosansko-hercegovačke državnosti	228

6.2. Brđovanička misija kao svrha postojanja Republike Srpske i Bosne i Hercegovine	232
6.2.1. Moralno-etička odgovornost države	236
6.2.2. Kultura i klima stvaralaštva	238
6.2.3. Kriterijumi kvalitete države u efektivnom i efikasnom modelu socijalne organizacije društva	241
6.2.4. Identifikovanje ključnih faktora koji ograničavaju efikasnu i efektivnu strategiju društveno-ekonomskog i tehnološkog razvoja	245
6.2.5. Identifikovanje ključnih područja čija realizacija omogućuje izvesnu državotvornu viziju budućnosti Bosne i Hercegovine kao države tri konstitutivna naroda	247
6.2.6. Identifikovanje elemenata strategije regionalnog razvoja prema kriterijumu odabranih ekonomskih zona	251
6.2.7. Determinisanje strategije organizacije razvoja promovisanjem sistema klastera	251
6.2.8. Postupak kreiranja super atraktivnog poslovnog ambijena koji će privlačiti nove preduzetnike, nove tehnologije i sveži kapital, te otvarati nova izvozna tržišta	253
6.2.9. Reinženjering i repozicioniranje sistema obrazovanja	260
6.3. Ciljevi i zadaci politički i socijalno prihvatljive države	261
6.4. Institucije i instituti koji omogućuju skokovite promene	265
6.4.1. Hipotekarna banka – institucija za kreiranje hipotekarnog tržišta i kredita	266
6.4.2. Agencija za privlačenje investicija u uslovima kreiranja superatraktivnog poslovnog ambijenta	267
Drugi deo	
Načela reinženjeringa i repozicioniranja Republike Srpske i Bosne i Hercegovine	270
1. Definisanje elemenata optimalne strategija ekonomskog održivog rasta i razvoja Republike Srpske i Bosne i Hercegovine	271
1.1. Akcentiranje otvorenih pitanja i problema koja ograničavaju primenu strategija skokovitih promena u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini	273
1.2. Definisanje nužno-istraživačkog razvoja i programa prihvatljivog rasta	277
1.3. Izbor modela održivog razvoja i socijalno prihvatljivog rasta	278
1.4. Privredni sistem – privredni razvoj i rast	281
1.5. Konceptcija, strategije i politike ekonomskog sistema, rasta i razvoja	283
1.6. Strategije optimalnog i održivog privrednog razvoja baziranog na ekonomiji proizvodnje – industrijska politika	284
1.7. Sistemsko respektovanje interdisciplinarnih aspekata kvaliteta	285
2. Identifikovanje budućih područja skokovitih promena i faktora repozicioniranja razvojnih područja	287

2.1. Problemiziranje modela socijalne organizacije – globalni društveni sistem	287
2.2. Obeležja, vrednosti, standardi, procedure i uslovi građanske demokratije	289
2.3. Odustajanje od manipulacije u procesu socijalizacije građana	292
2.4. Postavljanje i regulisanje postizanja ciljeva	294
2.5. Postupak redefinisanja kulturno-civilizacijskog sistema	297
2.6. Socijalni (humani) kapital i sklonosti srpskog i bosnansko-hercegovačkog društva ka spontanostoj socijalnosti	299
2.6.1. Stimulisanje motiva za postignućem	301
2.6.2. Usklađivanja motiva za postignućem sa ciljevima društveno-ekonomskog i tehnološkog razvoja	304
2.7. Značaj porodice za socijalno-ekonomski razvoj	304
3. Makro-aspekti osmišljavanje globalnog preduzetničkog društva i preduzetničke ekonomije sa mikro-aspektima inovativnog preduzetništva	307
3.1. Elementi globalnog preduzetničkog društveno-političkog sistema temeljenog na ekonomiji ponude i ekonomiji proizvodnje	307
3.2. Elementi preduzetničke ekonomije	307
3.3. Načela koja determinišu postupak kreiranja super atraktivnog inovativnog poslovnog i preduzetničkog ambijenta	311
3.3.1. Kreiranje inovativnog preduzetništva i preduzetnog menadžmenta	311
3.3.2. Upravljanje razvojnim poslovanjem preduzeća	315
3.3.3. Stimulisanje preduzetničkih upravljačkih tehnologija	317
3.3.4. Shvatanje krize i promena kao šanse i mogućnosti za uspeh	323
3.4. Strategija podržavanja masovnog razvoja malih, porodičnih i srednjih preduzeća	324
3.5. Aktualizacija uloge javnih korporacija u razvoju malog i srednjeg privatnog preduzetništva	326
4. Razvijanje operativnih modela za potrebe demokratskog društvu samoodržive privrede	329
4.1. Model proizvodnje dovoljne količine hrane	329
4.2. Model poreza na dodatu vrednost	337
4.2.1. Razlozi za uvođenje poreza na dodatu vrednost	338
4.2.2. Poreski identifikacijski broj	342

4.2.3. Definisane poreskih stopa kod PDV-a	342
4.2.4. Oslobođanja kod sistema poreza na dodatu vrednost	343
4.3. Socijalni sistem i socijalna politika	344
4.4. Obrazovni sistem i strategija celozivotnog obrazovanja i učenja	346
5. Načela socijalne organizacije globalnog društveno-političkog sistema	352
5.1. Kreiranje odbrambeno-bezbednosnog sistema	354
5.2. Postupak dekriminalizacije srpskog i bosansko-hercegovačkog društva	355
5.3. Pravno-institucionalno uređenje multietničke i multikonfesionalne građanske demokratske države sa sistemom savremene tržišne ekonomije	359
6. Umesto zaključka:	362
Kreiranje pozitivnog građanskog demokratskog identiteta srpskog i bosansko-hercegovačkog nacionalnog korupsa u svetu	362
Literatura	366